

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában (Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt) megjelent, s minden könyv- és könyvkötőnél kapható:

István bácsi naptára,

vagyis: családos házi-gazdáknak és gazdasszonyoknak, népnevelőknek, helység-elöljáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való

KÉPES-KALENDÁRIUM.

Szerkeszti

Majer István.

Tizedik évi folyam.

Sok fametszvényen.

Ara fűzve 50 krajczár.

TARTALOM.

A felsőgek Uralkodóház. — Csillagászati és kortani jellemzés. — Naptár. — Bélyegképek.

I. Az erkölcsi világ. Isten legnagyobb tisztelet-, kegyelet- és szeretetünkre méltó. Ennek helyes módja. — Sz. Monika az arák anyák tükré. — Askáromkodó. Pályadíjas elbeszélés (képpel). — Az eskü. Beszélyke a magyarok előkórától. — A tatárjárás. Néprege a hajdankorból. — István bácsi vásárlja Kecskemétről.

II. A Község naptára. Táplálás inség idejére. — A fűtőlélek leköltésének czélszerű módja (ábrával).

III. Népnevelők naptára. Mendik János érdemes népnevelő (arcképpel). — Gulyás (ábrával) baráti kantors tanító. — Belső iskolamester arany ABC-je. — Tanezókörök tárlata. — Egy két könyv.

IV. A gazdák naptára. A gazdaság tanításának szüksége néptanodáinkban. — Répa-mag termeléséről. — Milyen marhatartson a magyar gazda? — Rét-föld öntözógép (rajzzal). — Szállítható emelőgép (rajzzal). — Ajánlatra méltó tűz- és kerti fecskendő (rajzzal). — Eke-tengely és kerék homok földre (rajzzal). — Gazdászati újdonságok.

V. Gazdasszonyok naptára. Az anya és gyermeke. — Morusz Margit. — Angosziola vagy Angusziola Szofroniszbe. — Galambház (képpel). — Mérges gombákat evésre alkalmassá tenni. — Fagyos tagokra hatalmas gyógyszer. — Fejőgép (rajzzal).

VI. Történelmi naptár. Oláh Miklós, pályadíjas mű (arcképpel). — Báthory Miklós és Vácz városa. — Erdély történelme (folytatás). — Máthés János. — Egy Jász-halom síremléki felirata a török világból. — Gróf Gyulányi József tábornoknak levele.

VII. A természet mezeje. A természetes kertészet gyönyörűrei- és kert-niveléséről. — Az állatok hangja.

VIII. Művészet és ipar mezeje. Nők az ipar mezején. — A Chemnitz-i szövészeti felsőbb tanintézet.

IX. István bácsi a hazában és a nagy világban. Az esztrogomi új pappólde (képpel). — István bácsi levele a hazai tótokról (képpel). — A négy kantoni tó Helvetiában (három képpel). — Byron hajótörése. Tengeri életkép.

X. Trefák mezeje. Paprikás versek. — Országos vásárok — Kamat-számítás új pénzben. — Cselédbért, árendát mutató tábla a (2-3) — Naptári értesítő.

Augsburgi életessentia.

Alulit, van szerencsém a tisztelt közönségnek tudtára adni, miszerint ezen altest és gyomorbetegségeknek nagyhirűnek és jónak bebizonyult életessentiaim valódi minőségben kapható, közkívánatra most nyitott raktáramban

SIPŐCZ FERENCZ

gyógyászati urál, a „szerencsém” czimzett gyógytárban Pécsen t.

Ara egy nagyobb üvegnek 1 ft., egy kisebbnek 50 kr. Postán küldve 20 kr. több. Két üvegnek kevesebb nem rendelhető.

Dr. Kiessow J. G. m. p., 790 (4-6) Augsburgban.

Egy magyar lelkész

urasági káplányi állomásra keresték, a ki egyúttal két gyermeknek a hittan- és magyar nyelvből oktatást adjon. Föltételek következők: szabad ellátás, lakás és szolgálaton kívül 40 forint a. é. havi fizetés. Szives ajánlatokat ezen czim alatt C. H. poste restante Z 4 g r á b, Horvátországba kérjük intézni. 829 (2-2)

Mint a legkitünőbb óvszernek elismert korneuburgi marhapor marhavész s marhabetegségek ellen

folyvást friss és valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerárban, király-utca 7-ik sz. a., — Thalmayer és társa, — Halbauer testvérek, — Glatz I. E. BUDÁN: az udvari gyógyszerárban.

Aradon Probst J. F., Tócsa és Freiburger, — B-Gyarmaton Sippler testvérek, — Brassóban Hessheimer J. L. és A., Gyertyánfi A. és fia, — Breznóbányán Zörnib G., — Csezen Bentsch Ferd., — Csáktornyan Marosiatti örökösök, — Debrezenben Csanak és társa, — Dobosán Tischerer P., — Esztergomban Bierbrauer J. C., — Egerben Steinhauser A. I., — Eszéken Deszathy István, — Ersekújváron Conlechner Ignác és Kappel J., — Fehérvárott Kovács P. és Legmann A., — Győrött Jerfi A., — Ipolyváson Mikulási T., — Kassán Novelly A., — Komáromban Ziegler A. és fia, — Körmöczön Ploy C., — Kézsmarkon Generich A., — Lévan Bolemann A., — Liptó-Szent-Miklósban Krivos J., — Lugoson Kronetter Ferencz gyógyszer, — Miskolczon Spuller J. A., — Maros-Vasárhelyen Fogaras Demeter, — Nagy-Kanizsán Feszlehofer J., Rosenfeld J., és Zerkovits W. A., — Nagyszombatban Smekal W. A., — Nagyváradon Kalovics Karácsony, — Nyíregyházán Mathaidesz G. gyógyszer, — N-Tapolcsánban Pollák J., — Pécsen Herzog B., — Pozsonyban Scherz F., Wimmer J. és Hackenberger testvérek, — Pancsován Rauschan és fia, — Rozsnyón Pés J. J., — Szepl-Szent-Györgyön Kovács és fia, — Selmecezen Dimák J. E. és Zelenka F., — Szigethváron Koharits C., — Simándon Csiky M., gysz., — Sopronban Paehhofer L. és Müller, — Szegeden Aigner, — Sziszekben Wellenreiter A., — Tatan Hannel C., — Tisoliczon Bukovszky A. L., — Török-Szent-Miklósban Hoffmann W., — Trenésben: Weiss L., — Uljvidéken Schreiber F., — Vag-Ujhegyen Bayersdorf L., — Veszprémben Tuszan Mayer, — Zimonyban Joannovits D. és fia uraknál. 803 (4-8)

pénznyeremény SORSJÁTÉK huzásai

1 millió 967,900 forint összes értékben.

14,800 nyemény közt következő főnyeremények találatnak, u. m.: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 5000, 4000, 3000, 2000, 117-szer 1000, 111-szer 300 stb. forint.

A legközelebbi 5 huzásban csupán csak nyemények huzatnak ki.

Ezen jutalomdíjak sorsluzása igen ajánlható, az a legnagyobb előnyökkel kínálkozik, s az állam által eléggé biztosítva van.

Bővebb felvilágosítást a hivatalos sors-huzási tervezetek — melyek ingyért küldetnek meg — nyujtanak.

1/ eredeti sorsjegyre 6 ft. — kr.
2/ „ „ „ 3 „ „
3/ „ „ „ 1 „ 50 „

Alulírott nagykereskedőház által legújabb időben tötemes nyemények fizetettek ki, minél fogva a játékosok a sors-huzások-ban szives részvételre ezennel tisztelettel felhivatnak. A megrendelések, a pénzszszeggel együtt, közvetlen az ezen eredeti sorsjegyek (nem igényvények) eladásával megbízott bank- és váltó-üzletéhez intézendők.

L. Steindecker — Schlesinger m. Frankfurtban.

A megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. A pénznyeremények gyorsan s bémmentesítve juttatnak a nyérők kezébe. Hivatalos tervek és sors-huzási lajstromok ingyért, bármilyen tudakozásra, egész készsseggel válasz adatik.

Más egyéb eredeti állam-sorsjegyek szintén a fentebbi bankháznál rendelhetők meg. 823 (2-5)

Valódi eredeti 754 8-10

somlyai s balatonmelléki BOROK.

RAMASSETTER VINCE,

mint sümei, badacsonyi és somlyai szőlő-birtokos, sümei pinceszőlő fűzés, pintes palacsokkban,

Édeskuty Lajos

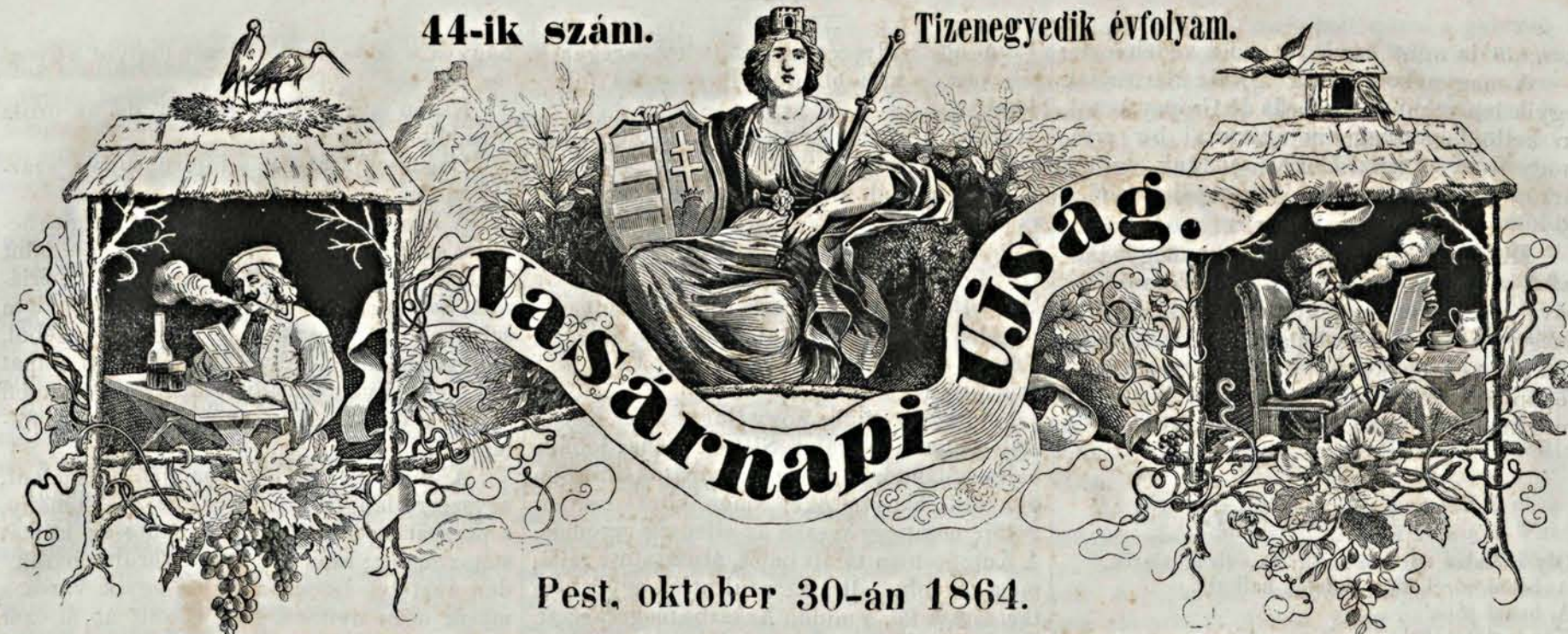
urnál,

Pesten, a József-téren 12. sz., létező és a „szerencsém” czimzett fűzser-csemege- és ásványvíz-kereskedésében folyton kaphatók, a hol hordokbani nagyobb megrendelések is elfogadhatnak, s az illottó pincekből pontosan teljesíttetnek.

Alulit örömmel és az igazsághoz híven bizonyoságot teszek arról, miszerint Popp G. J. ur **Anatherin-szajgyógyvizét** már huzamos idő óta használom, s azt nemcsak jódsága, hanem kellemes íze miatt is bárkinek a legjobban ajánlhatom. 489 (10-12) Bécs, 1857. januárban. Eszterházy Teréz herczegnő.

BÖHM és KÁNYA

József-tér 10-ik szám alatt, ajánlják minden évszakra dusan állott legújabb bel- és külföldi divatáruikat. (6-0)

Pest, október 30-án 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre: Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokait illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábrótt petit sor ára, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítottak. — Külföldre névze kiadó-hivatalunk számára hirdetések elfogad, Hamburg és Altonában: Hasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Molten és Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppik Alajos. — Pesten: a Kertész-gazdasági Újnyokok is. József-tér, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Dr. Csopey Antal.

A munkácsi g. kath. egyházmegye nagy-érdemű püspökének, a hazaszerte köztiszteletben állott Popovits Vazulnak f. é. okt. 19-én történt halála óta kétszeresen azon férfiú felé fordul a közfigyelem, a kinek méltán-lására e sorokat szenteljük. Csopey Antal kanonok az, a ki a megürült püspökség ide-iglenes kormányzatával bizatott meg, — de nem csupán ezen kitüntetés teszi előtünk tiszteltté a nevet, hanem azon érdemek hosszú sora, melyet egyházi pályáján szerzett, mig ezen polczig jutott.

A kik hazánk műveletlen térein éltetően hatnak, kik a természet szunyinyadó erőit az érzékiség álma-ból felkölteni és az élet munkásságába átvinni törekednek, azokban az emberiség az élet nemesítő geniusait bírja, s a természet után tőlök nyeri új-ászületését.

A népnevelés és szellemi haladás buzgó terjesztőjét, példás életi főpapot ábrázol ezen kép; ki hazánkfiak egy nagy részének művelődését, mintegy kötelező tartozás gyanánt mozditja elő; egész éltén át tanított és nevelt.

Dr. Csopey Antal, munkácsi egyházmegyei kanonok, ugyanezen megye népiskolái, elemi tanodái és a tanító képezde kir. főfelügyelője, született 1816-ban, a regényes Mármaros egyik kies vidékén, Szaldboson, mely falu a bércekről lefolyó Tisza jobb partján, Huszt város tőzsomszédságában fekszik. Atyja szaldbosói lelkész és esperes, aztán kanonok vala. A nagyreményű ifju gymnasiumi iskolái végeztével Szigetről, a bölcsészeti tanulmányokat folytatni Pestre jött. — A papi pályát Nagyszombatban megkezdvén, az ungvári lyceumban végezte be. 1839-ben pappá szenteltetett, mire azonnal Boacsóra küldetett segédlelkézi minőségben, hol másfél évet töltött. Itt folytonosan tudományokkal foglalkozott, és pedig oly szorgalommal, hogy pár havi segédlelkészkedés után ismét Pestre jött, és tudori koszorúval díszítve

tért vissza megyéjébe, hol a püspöki kormány a papnövédek lelkészévé nevezte ki. Ezen hivatalával összekapcsolta egyszersmind a hazai jog tanítását a papnövédekben, mely tanári tisztjét 1848-ig buzgón vitte, mig a bekövetkezett katasztrópha ebben őt is megakasztá. 1845-ben a felsőbb erkölcs-tan és pástorkodás tan székét foglalta el, melyről az ungvári lyceumban öszponosított eperjesi, nagyvárad, szamosújvári s munkácsi papság tudományos művelését terjesztette. 1855-ben érdemei elismerésül az ungvári székesegyház egyik kanonoki

oroszarju lakosok anyagi pangását és szellemi fejletlenségét ismeri, részvételt telik el a hátramaradás állapota fölött s szánalommal kénytelen bevallani, hogy a haza még sokkal tartozik e fiainak, hogy őket legalább a tespedésből flrázza és a szellemi fejlődés bár csak legalsó fokáig fölemelhesse. És ime a népnevelés és szellemi haladás ezen föl-kent bajnoka az első legnehezebb akadályokkal már már megküzdött, a parlag téreket kiegyengette, s működésének szép sikere már kézzelfogható eredményekben nyilatkozik.

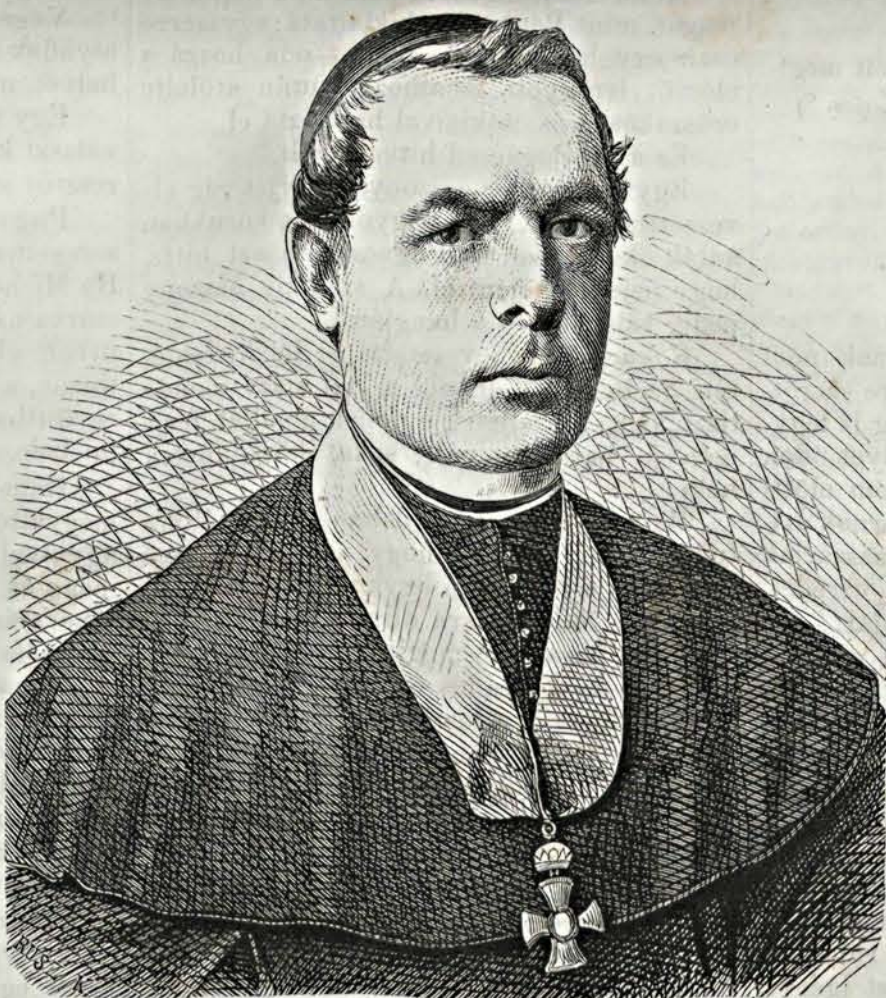
1861-től a munkácsi püspökség alatt levő iskolás gyermekek száma 3230-al szaporodott (1. V. Ujs. f. évi 14. sz.) és aránylag ugyanannyi iskolával.

Több magyar megyében nyulik el a munkácsi püspöki megye, ide tartozik: Szatmár, Szabolcs; ide esnek a Hajduvárosok; Ugocsa, továbbá Zemplén magyar vidékei a Hegyalján és Bodrogközön; a magyarjarju g. katolikuskok több ezerei részesülnek a népnevelés ezen örvendetes előhaladásában. S mindez leginkább azon férfiú érdeme, kinek uttörő erejét és kitartását itt elismerni alkalmat veszünk.

Irodalmi érdemei hasonló méltánlásra hívnak fel bennünket. Tőle bírják a magyar óhittek szertartásuk fordítását magyar nyelvre a görög eredetiből, mely fordításnak nyilvános használatában vannak. Szatmár, Szabolcs és a Hajduvárosokban már eddig anyanyelvükön ájtatoskodnak a magyar óhitiek. Ezen úgy első rugóit Csopey Antal hozta mozgásba, mi a magyar óhitű egyház kebelében már is teljes elismerésben részesül. Tőle bírja a papnövelde tanuló papsága állomásával lön kitüntetve, mire rövid idő mulva a kormány által a megye népiskolái, elemi tanodái, és a tanító-képezde kir. főfelügyelőjévé lön kinevezve.

Ezen időben lépett a felsőbb tanodákból a népnevelés parlag mezejére. A ki hazánk felső részén, főképen az

a felsőbb nevelésben kézikönyvét; továbbá egy külön műben a szertartások magyarázatát is. Mint tekintélyes főpap, a mennyire köre s hivatala engedték, elismeréssel szólott a 61-iki bizottmányi s megyei gyűléseken; a haza palladiuma, alkotmányunk visszaszer-

DR. CSOPEY ANTAL.

a gyermeket ki lehet szabad levegőre vinni. A szoptató már akkor kevésbé tápdús és tejtermő élelmiszert érje be, a gyermek ritkábban kapjon emlőt, hanem e helyett más, de csakis *híg* táplálékot (jó tehéntejet és húsleves-tejcsukorral). Az elválasztandó gyermektől soha se vonassék meg az emlő először éjjel. Miután már hosszabb időtől fogva mind ritkábban kapott emlőt, hanem a helyett egyre több több más táplálékot: édes anyja vagy dajkaja szoptassa meg reggel utoljára, azután pedig térjen ki, a menyire lehet szeméi elől, hogy a gyermeknek ne juttassa emlőjét eszébe. — Ha a gyermek nem sokára az elválasztás után rosszul lesz, nagyon megsoványodik, hasmenést vagy hányást kap, akkor egy időre okvetlenül ismét dajka által kell tápláltatnia.

A levegő, melyet a csecsemő szí, legyen tiszta mindig, de nagyon hideg sohasem; mert ez által lélekző készülékében felettebb könnyen támadhatnak nem kis veszélyvel járó betegségek. De különös gonddal mégis kerülni kell a meleg és hideg levegő közti hirtelen változást, s legalább míg alszik, legyen mindig tisztameleg (mintegy +14—16° R.) levegőben. Keleti és északi szeleknél, általában mikor a szabad levegő hideg, a csecsemőnek mindig meleg szobában kellene maradnia. De ez leginkább akkor szükséges, mikor a csecsemő nátha vagy köhögés jelei mutatkoznak, mert ha ezekre nem ügyelünk, igen könnyen halálos gyuladás állhat elő.

Meleg fürdők, vagy bőrének meleg mosdatása a csecsemő jólétére multhatatlanul szükségesek. Ezekben mindennap kell őt illó óvatossággal részesíteni, ha lehet, korán reggel, nem sokkal fölébredte után s táplálása előtt. Óvatosság a fürdőzés, mosdatásnál azért szükséges, mert bőre ezen alkalommal igen hamar meghűlhet, abból pedig veszélyes gyomor- és bél-hurut (hasmenéssel, hányással) támadhat. Ennél fogva jól meg kell figyelni a szoba levegőjének és a fürdővíz hőmérsékét; amaz ne legyen +14° R. alul, ez pedig az első hónapok alatt +27° R. körül, később +25—23° R. A gyermekkel együtt megfüröszteni a szennyesét, sehogysan helyesíthető, s a csecsemőnek ártalmas takarékosság, illetőleg tisztátalanság! Némelykor, kivált ugynevezett nyugtalan gyermekeknél hasznos, megnyugtató és altató hatású, a csecsemőt este közvetlen lefektetése előtt még egyszer, vagy pedig csak akkor fürösztetni. A fürdőben a bőrt szivacsosál vagy egy darab flanérral jól meg kell dörzsölni, de a szemét ugyanavval a szivacsosál tisztítani tilos. Erre mindig ki zárólag a szemnek szánt tiszta s puha vászon-rongyikákat kell alkalmazni. Midőn a gyermeket a fürdőből kivesszük, borítsuk be megmelegített vászonlepedővel, törüljük és dörzsöljük meg, s miután felöltöztettük, kapjon emlőt vagy tejet. A csecsemőt fürdő után mindjárt szabad levegőre küldeni, megáráthatna neki. — A gyermek megmosdatása meleg vízzel soha sem pótolhatja a fürdőt, s még nagyobb óvakodást (a meghűléstől) tesz szükségessé. — Vannak egyébiránt gyermekek (többnyire szőkék, igen gyengéd bőrrel), kik a fürdést nem állhatják, igen felizgulnak utána s megnáthásodnak, ilyeneknél

azután a fürdést vagy csak mosdatást jóval ritkábban (hetenkint egyszer-kétszer) kell alkalmazni.

A csecsemő öltöztetésére nézve legelőször is a legnagyobb tisztaságra és szárazságra kell ügyelnünk, azután pedig arra, hogy az öltözék sehol se, különösen mellkasát és hasát ne szűkítse, vagy mozdulatainak akadályt ne vessen, de mégis kellőleg melegen tartsa. Különösen a lábait és karjait nem szabad szorosan bepótlálni, sem a derékszorítót szorosa kötni, hogy a lélekzés szabadon folyhasson; de elhagyni sem kell azt, mert hasát melegen tartja, s az által a has meghűléséből könnyen támadó s a csecsemőkorbán mindig veszélyes hasmenést távol tartja. — A fejnek a szobában éjjel-nappal főtelennek kell lennie, szabadban pedig könnyedén befőtetni. Mikor a csecsemőt szabadba viszik, arra kell különös gonddal figyelni, hogy a lég ne nyomulhasson ruhái alá meztelen lábaira s főtelen hasára, mert ebből is igen könnyen meghűlés és hasmenés támadhat.

Képek a hazai népeletről: XLIII. Szerémi népviselet.

Ugyiszintén a csuszni kezdő gyermek öltözéke ne legyen nagyon rövid; egyébiránt a csecsemő minden öltözékének vállairól kell függőnek lenni (vállszalagokon) s korántsem a testhez szoritottnak. Lábacskáit, kivált télen, puha gyapju-harisnyákban kell illőleg melegen tartani. Ferde rosz divat az, mely szerint az üngeszkék és zubbonykák, bizonyosan csak az öltöztetés és vetkeztetés kényelmessége végett, hátul hagyatnak nyitva; mert ezáltal a főkétben megmelegedtet háta igen könnyen meghűlhet. Ennél fogva a gyermeket úgy öltöztetjük fel legcélszerűbben, hogy üngeszkéjének nyílt része a hátán legyen ugyan, de zubbonykájáé a mellén. A pelenkának jó melegnek, tisztának és puhanak kell lennie.

A csecsemő érzékszervei nagyon gondos figyelmet kívánnak, ha nem akarjuk, hogy egész éltére meggyengüljenek vagy épen megbénuljanak. — A szemet minden erős és élénk világosságtól meg kell óvni, s hirtelen átmenetnek sőtétből világosságra soha sem szabad kitenni. — A szülők és nevelők szo-

kása, hogy a gyermeket közel viszik a fényes lángvilághoz s azt nézetik vele, valamint az is, hogy a holdat vagy a villámló eget nézetik vele hosszasan, minden megrovást érdemel. Ha a csecsemőt ágyában vagy kocsiban a szabadba viszik, vigyázni kell, nehogy a nap sugara függőlegesen essék arczára.

Csillogó és apró tárgyakat nem szabad sem közelről, sem hosszán mutogatni a gyermek szemének.

A hallás szervét erős éles hangoktól, a szaglást minden erős szagtól meg kell ótalmazni.

A fogzástól, a csecsemő első fogainak előbuzásától az anyák sokkal jobban félnek mintsem kellene, mert soha sem okoz komoly betegségeket; olyan gyermekeknek t. i., melyek helyesen az általunk adott szabályok értelmében neveltetnek. Fogadó gyermekek minden veszélyes és halálos bajai, mint tüdőgyulladás, hasmenés hányással, láz görcsökkel stb. más okokból (többnyire rendetlen ételtől és meghűlésekből) erednek, nem pedig a fogzástól.

Állítólag fogzásban meghalt csecsemők boncolása tanuskodik ez állításunk igazsága mellett.

A fogzás nem mulik el ugyan mindenkor baj nélkül, de igen leg-többször; s különben egészséges és okosan tartott gyermeknél, e bajok mindig veszélytelenek, még akkor is, ha netán lázas és görcsös rohamokká (rángatásokká) fajulnának olykor. A fogzást kísérő főjelek ezek: a csecsemő hébekorba rosz kedvű és nyugtalan; sok a nyála; olykor felsíkszik, de csakhamar ismét csendes; általában olykor felriad; orczáin a száj körül némelykor veres foltok, sőt kúteges kelések támadnak; inye (foghúsa) hevül, elvörösödik, dagad; a csecsemő maga, mely eleinte gyakran nyuldogált a szájába, s szerette ha foghúsát dörzsölte, most nem enged a szájához nyulni; többször szopik és vizel mint rendszeren, s nincs inyére semmi. Mihelyt néhány foga előbútt, mindezek a jelek eltűnnek. Az előbútt fogakat csecsefogoknak hívják, s rendszeren a 7- vagy 8-ik, néha csak a 10-11-ik hónapban jelentkeznek és pedig többnyire párjával s az alsó állkapocsban előbb, mintsem a felsőben; legelőbb alul a középső pár metszőfog, azután fölül; azután a külső metszőfogak fenn és lenn felváltva.

A mellő két zápfog jobbra is balra is, alul s ugyanígy fölül, csak a 2 ik évben tűnnek elő, utoljára pedig a szemfogak, ugy hogy élete második évének vége felé a gyermeknek 20 csecsefoga van, melyek 7-ik évéig meg is maradnak.

A csecsefogak azonban nem törnek elő szorosan mindig a mondottuk rendben, hanem sokféle változásnak van itt helye a nélkül, hogy ezt bajnak, vagy rosz testalkat jelének kellene tekinteni. A leánygyermek a fogzásban rendszeren megelőzi a fiut.

A fogzás nehézségeit leginkább enyhíthetjük, ha a foghúst hideg vízzel gyakrabban megtapintgatjuk; a többire nézve a fogzás ideje alatt a gyermeket a rendestől semmiben sem eltérő bánásmódban kell részesíteni, tehát csak neki való tejen, tiszta meleg levegőben, cseleszerű öltözékben s mindenekelőtt nagy tisztaságban.

A csecsemő neveltetése. — Nevelni már a csecsemőt is kell, és pedig nemcsak testileg, hanem szellemileg is, ha nem akarjuk, hogy elsatnyuljon. E nevelés főeszköze a szoktatás és az utánzás. A szoktatás abból áll, hogy azt, a mit vele tétetni akarunk, következetesen többször ismételtessük, ugy hogy az mintegy második természetévé váljék; az utánzás helyes minták felállítását teszi szükségessé; mind a kettőt pedig, a szoktatást ugy mint az utánzást, a mint a gyermek

növekszik, lassankint fokozni kell. Mig a szülők azt hiendik, a mit annyira balul hisznek, hogy a szellem (t. i. az agy képessége) öntudatosan érezni, vagyis érteni, gondolkodni és okosan akarni) bizonyos időben minden munka és előkészület nélkül önként áll elő, (mint szokás mondani, hogy *esze megjő!*), mindaddig okos és czélszerű nevelésről szó sem lehet. Csak az érzékek kapuján át száll testünkbe a szellem, s az agynak az érzékek bejelentései által fölgerjesztett tevékenysége csak ügyes szoktatás által érheti el a kifejlődés kitünőbb fokát. Hogy az értelem fölébresztői és közvetítői az érzékek, az legjobban látszik ott, hol az érzékek vagy hiányosak, vagy teljesen hiányoznak. A ki vakon s egyszersmind süketnek születik, abban a szellem csak alig pislog.

Hogy pedig a szellem felébresztésére más már kifejlett szellemek utánzása is kell, azt azokon láthatni, kik (mint Hauser Gáspár) gyermekkoruktól fogva magukra hagyattak, vagy csak állatokkal társalognak.

Ilyeneknél nyomát sem látni az emberi szellemnek, hanem pusztán baromik szokásokat. Még egyszer ismételjük: az érzékekre tett benyomásokon, a szoktatáson és az utánzáson alapszik ugy a helyes, mint a ferde nevelés.

Kerülni kell tehát mindent, mi a gyermeket haszontalanságokra szoktatná.

(Folyt. követc.)

Képek a hazai népeletről.

XLII. Szerémi rácz menyecske.

Két szerémi rácz menyecske-t látunk a mellékelt képen, mint azokat a rumai vásáron gyakran találhatni. Mi beszélnek? azt ugyan nem értjük, de képzeliük, hogy van dolga a „kákó” és „kászó”-nak.

Alakjokan egyéb jellemző és nemzeti nincs, mint a fej ékességei, legfőlebb még az önmaguk által font, szött és festett kötény s a veres cipő. A szerb menyecske, házassága első évében, a kiváltságosok közé tartozik. Feje csinált virágokkal van ékítve. Arcza szíri-sikkel (maró higanyból készült fejtörő) és pirosítóval van kifestve, és a halántékain látható hunczucukák nem egyebek, mint a kacafark gondör tollai, mézgával odoragsztva. Ahhoz még egy vagy több arany, zsinórra fűzve, disziti nyakát.

De az olyan fejkötő, mint a képünkön látható két nő fején pompázik, most már a ritkább ékességekhez tartozik, mert drágább mint egy divatos párisi kalap, t. i. jó ezüst huzasokból áll, melyek soronként fel-fűzve; s ha fejtét mozgatja, cseng, peng, mint a megrázott persely. Ily fejkötő egy faluban csak egy kettő van a vagyonosabb családok birtokában, hol mint ősi jószág egyik nemzedékről a másikra származik át. Ha

véletlenül nincs a családban oly menyecske, a ki e fejkötő viselésére fel volna jogosítva, azon esetben, az efféle vagyó szépeknek hasznosbérbe adatik, de többnyire egy másik, jó tenyeres talpas nő kíséri azt, a ki hordja, ha idegen helyen jár, nehogy valakinek kedve jusson, a csengő-pengő ékességet a fejtől lehozni.

Nem tudom, divatoznak-e az ily fejkötők még most is, vagy szétszedték-e már itt is a huszasokat. De vagy tíz év előtt még nem ritkán lehetett őket látni. Még egy kiváltsága vagy kötelessége van az újdun házasszerémi szerb menyecskeknek: minden helyen találkozó férfit meg kell csókolnia. Gondolhatni egy idegen ember meglepetését, ha tapasztalja, hogy egy csinos fiatal nő minden előzmény nélkül az országút közepén nyakon kapja és összeviszza csókolja!

Dr. St. J.

Göllniczbánya.

(Szepesmegyében).

Göllniczbánya tájéka több hegycsoportozatból áll, melyek párhuzamos vonalat képeznek a Kárpátok és hegységeivel. Ezen hegyek mégsem kopárak, hanem általában majd fenyő, majd más nemű fákkal fedvék. A fővölgyet, melyben ezen

Göllniczbánya egy része. — (Szepesmegyében.) — (Fénykép után.)

regi város fekszik, a Göllnicz folyó futja át, mely számtalan mellék hegyi patakot nyel el és sodor el magával. Már maga a természet ugy látszott itt mindent elrendezni s alkotni: hogy a föld elrejtett kincseit a kutató kizsákmányolhassa. Mikor kezdődött itt tulajdonképen a bányamivélés — az az előidők homályába van burkolva; ha a hagyományok hinni lehet, akkor a 11 és 12-ik századok közt idevándorolt idegen németeknek tulajdonítható az első ércnyomok kikutatása. — Göllniczbánya ez ősrégi előnyét s hírnevét a szomszéd bányavárosok is mindig elismerték, midőn az elvétári irataikban a felső szepesegyi bányavárosok legcélszerűbbek nevezik. Már IV-ik Béla trónraléptekor, 1235-ben, magára vonta e nagy fejedelem figyelmét az itteni bányamivélés ugy, hogy ő e városnak arany-ezüst, s vasbányái miatt több nemesi szabadalmat adott. László herczeg, Béla unokaöccsese hosszabb ideig lakott itt, mi abból tűnik ki, hogy itt írta alá a Polyan grófnak kiadott szabadalmakat.**) Mi láncozhatta volna le azon korban e rideg s vad tájhoz László herczeget, ha nem a kisdótt kincs? 1280-ban egy kórház fentarthatására 100 márkát adományozott, mint egy évi jövedelmet.**) Az egymást követő magyar királyok is,

*) I. Supplementa Wagneri 340 l.

**) Wagner I. 192 l.

mint Róbert Károly, I. Lajos és Zsigmond sok kincset nyertek az itteni bányákból. Hivatalnokokat tartottak, kik az időben kamaragrófoknak nevezettek, s nagy tekintélyben állottak. Igy Károly alatt bizonyos Peranger, Zsigmond alatt Melanen Tamás kamaragrófok voltak.

Azonban e bányaváros fénykora s hírneve csak a 15-ik században tűnt fel leginkább s különösen a külföld előtt. Előkelőbb lengyelek s németek a bányamivélés s kincskeresés végett ügynököket tartottak, vagy itt le is telepedtek. Ezen időben oly nagy volt az érczálás, hogy némely bányákon 300—400 bányász dolgozhatott. Temérdek ezüst és réz készítettett, és a Kvekhegyen még higany is olvasztatott. Vasérc kevesebb mennyiségben ásatott, nehogy a keletkezhető vasgyárak az erdőt igénybe véve, a bányamivélés hiányt szenvedjen. Később azonban a festői Grellenseifen a völgyben több vashámort építettek, melyek még mai napig is felállanak. — Nem oly áldásteljesek voltak azonban a 16 és 17-edik századok. Zápolya harczai Göllniczet sem hagyhatta nyugodtan, melynek lakosai Ferdinánd királyhoz ragaszkodva, e vidék csakhamar a háború s zaj szinpadjává változott át. Az erős bányamunkában megédzett göllnicziek vissza is verték Zápolya kapitányát Dorencsini Miklóst; midőn ismét Krasznahorka ura, a zsaroló Bebek

György hátráltatta a bányamivélést. Több szénegyet, bányászot, olvasztót a fejedelm iránti hűségök miatt kizoztattott s megöletett.

Ily körülmények közt a bányamivélés nagyot csökkent; de az áldás forrása még sem volt kiapadva, hanem csak felfüggesztve. 1574-ben panaszló levelet intéztek Miksa császárhoz, melyben segélyt kérnek tőle, hogy az ércz kiaknázását tovább folytathassák. — Nem hiányzott tehát semmi, csak a béke, — s a bányamivélés ismét

visszakapta volna előbbi fényét. Azonban ismét új nyugtalanóságok merültek fel Bocskay, Bethlen, Rákóczy György, Tököly Imre és Rákóczy Ferencz idejében, melyek mint egy szindarab jelenetei követték egymást — s 150 éven át ostromállapotban tartották Göllniczbányát. A bányamivélés még mélyebb álomba merült; a bányapolgárok elszegényedtek s számuk is megcsökkent. E zajteljes s bonyadalmas évek daczára — mégis többben találkoztak, kik bányamivéléssel foglalkoztak s némi hasznot is huztak, de a béke hiánya miatt még sem vergődhetett fel Göllniczbánya előbbi fényes állására s a hajdani város csak árnyéka volt előbbi képeinek. Csak a 18-ik század elején, midőn a harcz zaja megszűnt, ébredt fel Göllniczbánya is huzamosb álomból. A bedőlő s összeomlott aknákat s tárnákat újra kinyitották, s most a vasérc keresésére is több gondot látszottak fordítani.

Maria Terézia uralkodása kezdetén bányavárosunk jobb sorsban részesült. Rholl Antal az ugynevezett Czeheken több arany s ezüst erekre talált, melyekből Sáros és Zemplénben több javadalmat szerzett. Maga a kamara s sz. háromszék, három király, Terézia s József-aknákon, szerencsésait több siker koronázta. Sajnos, hogy az akkori időben huzott hasznot s érczmennyiséget sehol sem lehet feljegyezve találni. Az utó

HIRDETÉSEK.

Helyiség-változtatás.

Ezennel tudomásra juttatik a magas nemesség s a nagyérdemű közönségnek, hogy a

„MINERVÁHOZ“

czimzett

illatszertáruda,

mely 34 évig a Kristóf-terti Becker-féle házban létezett,

a vaczi-utczai 21. számú Bene-féle házba,

a Jungk testvérek aczél-áru-kereskedése mellett, átéltetett.

Pest, október 1-jén 1864.

LUEFF M.

847 (1-3)

MAGYAR SAJTÓ

politikai napilap előfizetési feltételei.

Postán küldve:

2 hónapra (november—december)	2 ft. 40 kr.
3 hónapra (november—január) 1864—1865	3 „ 50 „
6 hónapra (november—aprilis) 1864—1865	7 „ „

Buda-Pesten házhoz hordva:

2 hónapra (november—december)	2 ft.
3 hónapra (november—január) 1864—1865	3 „
6 hónapra (november—aprilis) 1864—1865	6 „

Az előfizetési pénzek bérmentes küldése keretk. — Tíz előfizetett példány után egy tisztelet-pendy.

A Magyar Sajtó kiadó-hivatala.
(Pest, egyetem-utca 4-ik szám.)

(2-3)

Stein János

kiadásában Kolozsvárt megjelent, s minden hazai könyvtárnál kaphatók:

IZIDORA DALAIBÓL.

Ára csinosan fűzve 60 krajczár. Díszesen kötve 1 forint 60 krajczár.

RÓMA

és a római birodalom története.

LAMÉ FLEURY után SZABÓ GYÖRGY.

Két kötet. Ára 2 forint.

Szünnapi kirándulás

Erdély nyugati hegyei közé.

Honunk ifjusága számára írta Ompolyi. — Öt tájképpel.

Ára 60 krajczár.

Az osztrák birodalom államtan kézikönyve.

Különös tekintettel a magyar korona országaira a legújabb statisztikai adatokkal.

Röviden összeszedte

REISENHOFER RUDOLF.

Ára 1 forint

Az erdélyi muzeum-egylet EVKÖNYVEL.

Tizenhat képtáblával. — III. kötet. — I. füzet.

Szerkesztette **BRASSAI SÁMUEL.**

Ára 2 forint 50 krajczár ausztriai értékben. 848 (1-3)

Elévült köhögések minden nemei ellen,

továbbá: mellfájdalmak, évekig tartó rekedtség, torok-bántalmak s a tüdő elnyálkásodása ellen; a több orvosi tekintély által megpróált

FEHÉR MELLSZÖRP

oly szer, mely mindenkor, s pedig számos esetben anélkül, hogy annak alkalmazása által a legkielegítőbb eredmények ne értek volna el, a legkiválóbbnak bizonyult be. Ezen szörp első használata után feltűnőleg jótékonyan hat, s különösen gőres és számarhurut ellen a legbiztosabb óvszer; a szivós s megaludt turha kiköpését előmozdítja, a torokban az ingert csillapítja, s a legrovidebb idő alatt eltávolítja a legmakacsabb s gonosz aszkor-köhögést s a verhanysat.

Árak a cs. kir. ausztriai államokra nézve:

1 üveg ára 4 ft., 1/2 üvegé 2 ft., 1/4 üvegé 1 ft. ezüstben, vagy annak értékében. Postai küldéssel üvegenként 20 krral több.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Kapható

PESTEN: Török József gyógyszerésznél király-utca 7. sz., és **Jezowitz M.** gyógyszerésznél.

BUDÁN: Bakacs L. udvari gyógyszerésznél. 747 (7-9)

Aradon: Geyer R. — Debreczenben: Simon. — Ruman: Milutinovich S. — Borsos F. gysz. — Egerben: Ertinger J. — Rózsahegyen: Makowicki testvérek. — Gyöngyös: Eperjesen: Holenia Gyula, — Szekes-Fehervárott: Légmán Al. — Eszéken: Karajlovich gyöngyös. — Győrben: Passberger A. gysz. — Kassán: Ujhelyen: Richard testv. — Ujvidéken: Novelly S. — Karolyvárosban: Budovinac G. — Kaposvárott: Köhn J. — Komáromban: Belloni A. — Lőcsén: Trautenauban: Czerny gyöngyös. — Dapsy Gyula. — Mohács: Kögl R. gysz. — Tokajban: Krötzer gyöngyös. — Veszprémben: Guthard T. — Zomborban: Nagyváradon: Serényi A. — Pozsonyban: Sándry J. — Pecsét: Kiságyi és Heindlhofer R. 748 (2-3)

Raktárak átvétele esetében az illeték érintkezésbe hozhatják magukat alulírttal, hol is a közelebbi feltételekről felvilágosítás fog nyújtatni

Mayer G. A. W. Breslauban.

A t. cz. nagyobb földbirtokok uraknak.

Egy csehszámzású üveggáz, ki az üvegpár minden ágában évek hosszú során kellő tapasztalásokat szerzett, s ki több év óta Csehország egyik legnagyobb s legrégebb üveggázárán mint igazgató működik, s Magyarországgal s az azzal határos tartományokkal a legelőnőbb üzlet-összeköttetésben áll, — óhajtatna Magyar- vagy Erdélyország dúságad erdős vidékén, vagy az illető birtokos ur számára, mint felelős igazgató, vagy saját számára, mint haszonbérlo biztosíték mellett, egy üveggázart telepíteni, s azt a legkitűnőbb hivatalnokokkal s munkásakkal ellátni.

Az ajánlkozó egyszerszámú a generátor-gázkezelő építésében is járatos. Mindazon uraknak, kiknek fájuk legnagyobb értékesítése szivók, fűszkek, vagy mindazon üveggázáraknak, kik nem nagy nyereséggel tűzik telepítményeiket, bővebb felvilágosítás a legnagyobb készséggel adatik s biztosíték nyújtatik.

E tárgyban bérmentes leveleket „Glasfabrik“ czim alatt elfogad e lapok kiadó-hivatala Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt. 799 (6-8)

Dr. Pattison-féle köszvény-gyapot,

gyógy- és óvszer a köszvények s csúszos bántalmak minden nemei, egymint: Arz., mell-, nyak- és fogfájás, fej-, kéz- és térdköszvény, gyomor- és altesti, valamint derék s vékony fájalmak stb. ellen.

Egy egész csomag ára 1 ft. Fel csomagé 50 kr. Postai küldéssel 20 krral több. Használati utasítások és bizonyítványok ingyen szolgáltatnak ki.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József, gyógyszerész **BUDÁN: Taub Vilmos,** szarvas-tér 613-ik király-utca 7-ik szám alatt. 827 (4-9)

Bizonyítványok.

Alulírott, kinek 7 év óta kimondhatlan czombfájdalmakat kellett eltűrnie s melyek utóbbi időben a test többi részére is kihatók, s miután minden eddigi gyógy-szerzés kísérletek sikertelenül maradtak, egy újszólal által dr. Pattison köszvény-gyapójára lón figyelmeztetve. Mitém sejtítve, hogy ezen köszvény-gyapot oly gyors és megelégedő eredményt idézzen elő, annak sokat magasztalt határozott akarván, meggyőződni, egy csomagot hoztatván magamnak, s lefekvés előtt azon helyre raktam fel, koronázta, mert reggelre fájalmam kezemben s ujjaimon, a gyapotot utoljára fájalmam keresztül jobb lábáramon, karomon, kezemen s ujjaimon, a gyapotot utoljára fájalmam helyekre rakván, s néhány óra múlva fájalmam tökéletesen megszűntek.

Igen gyakran és sokat szenvedtem továbbá mellgörcsben, s a köszvény-gyapot alkalmazása óta a rohamok nem mutatkoztak többé, minél fogva mindazonoknak, kik csúszos bántalmakban szenvednek — legyenek azok a testnek bármely részében — e kitűnő köszvény-gyapotot a legmelegebben ajánlom; idejárul még annak rendkívüli olcsósága is. ezen jótékony segéd-szer, valamint nekem jót tett, ugy másnak is bizonyára javára válhat; Ezen gyapotot folytonosan igénybe veendem, s ha ismét rohamok állnának be, azzal védőleg fogok fellépni. — Rindorf, Neustadt mellett, a „Saale“ mentében, márt 8-án 1862.

Weigand Krisztián, tanító.

Régóta, hogy torok-fájdalmakban szenvedtem, ugyannyira, hogy alig valék képes itálni magamhoz venni; a dr. Pattison-féle köszvény-gyapot jótékonytágot voltam kénytelen igénybe venni, avval nyakamat beburkolám, s nagy megelégedésemre reggelre fájalmam tökéletesen megszűntek. — Rapperswyl, mártius 17-én 1863.

Oehringer Jb.

POPP J. G., gyakorlati fogorvos,
cs. k. osztr. szab. és első amerikai s angol kir. szabad.

ANATHERIN-SZÁJVIZE

Bécsben, ezélt Tachlauben 557. sz.,
most: **Stadt, Bognergasse 2-dik szám alatt,**
a takarékpénztár áttelében.

Egy üvege ára 1 ft. 40 kr., — göngyölés 20 kr.

Kapható Pest városa minden gyógyszerüzében, valamint minden illatszertárakban.

Cs. kir. legfelsőbb szab.

fogpasta.
Ára 1 ft. 22 kr.

FOG-ÓLOM.
Az odvas-fogak saját olmozására. — Ára 2 ft. 10 kr.

Növényi fogpor.
Papirtokban. — Ára 63 krajczár ausztr. érték.

Mint hogy szájjavim évek hosszú során a fogak- s szájrészekre nézve is mint leg- kitűnőbb épségben tartó szernek bizonyult be, s mint tolette-tárgy a magas s leg- magas araszok által egyiránt használtatik, nevezetesen pedig nagytekintélyű orvos, egyéniségek részéről számtalan bizonyítványok által — e szernek jellegese igazoltatik, s tekintve, hogy Anatherin-szájvizem az utolsó nagy világhírlapokon is kitüntetett, s Angolországban kir. nagybritanniai szabadalmintézet által — s a hamisítások ellen védve lón, s Amerikában is hasonló kitüntetés s rendkívüli kedveltségben részesít- tetett, s a birtodalom több előkelő hírlapi levelezések által megismertettet, — annál fogva annak további dicséretét fölöslegesnek tartom.

Kaphatók **PESTEN: Török J.** gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. — **Unschuld Ede** urnál vaczi-utczában, — **Scholz** gyógyszerész urnál a „szent háromság“ hoz, — **Leykaut** testvér urnál, — **Thalmeyer** és társa, — **Lueff M.** és **Oszwald** urnál, — **BUDÁN: Bakacs Sándor** udvari gyógyszerész — és **Ráth** gyógyszerész urnál. 486 (9-14)

Almás: Beck M. — A. Kubin: Tiroler G. — Arad: Probst F. J., Szarka gysz., Tones és Freyberger. — Ar. Maróth: Pfeiffer J. — Baja: Michitsch és Herzog J., Herzfeld W. fia. — B. Csaba: Lacay J. gyöngyös. — B. Gyarmath: Sippler testv. — Besztercze: Dietrich és Fleischer. — Balasfalva: Kovrig T. — Bellvar: Klebovics gyöngyös. — Bonyhád: Kraunlin gysz. — Belgrad: Szekulics gyöngyös. — Bözsermény: Lányi gyöngyös. — Brood: Angelo D., Ciall. — Brassó: Fábik gysz., Antren G. és társa, Jekelius gysz. — B. Kubin: Stojanovics J. — Besztercebánya: Gedulya gyöngyös. — Eiserth A., Novák F. T., Gollner gy., Puschnann F. — Buzias: Rajnald J. — Baan: Buix Val. — Csongrad: Groszman J. — Csaktornya: Kárácz A. — Csakova: Wojnovits D. B. — Cseca: Eichwald M. — Debreczen: Beszlár gysz., Csanak J., Borsos F. gyöngyös. — Dees: Kremer. — Deva: Popper M. — Dettá: Büchler J. — Ersebetváros: Schmidt A. — Eperjes: Zsembery J. — Eger: Irgalmasok gyöngyös. — Weszelyi gysz. — Eszék: Horning, Kalliwoda E. S., Turner fia, Karjlovics gysz. — Esztergom: Szerentsz M., Bierbrauer J. — Ersekújvár: Fogd, Novák gyöngyös. — (6-8)

Fegyháza: Hoffer gysz. — Fürstfeld: Fevel F. gysz., Ghia, Haulik G. gyöngyös. — Felhertempon: Bostiz, Popovits és társa. — Gyöngyös: Korn gysz., Kocziánovich gysz. — Gyula: Winkler E. E. és Orley gysz. — Győr: Kindermann. — Házfeld: Schurr J., Telbisz. — Hógyász: Raasz. — Holic: Popper E. K. — Halas: Novák J. R. gysz. — H. M. Vasárhely: Wagner K. gysz. — Iglo: Tirschnér G. gyöngyös. — Ipolygáz: Sartorius gyöngyös. — Jaszberény: Uitz gysz. — J. Arokzállás: Major gysz. — Jolsva: Maeter A. gysz. — Jaska: Ody K. gyöngyös. — Kreuz (Horvátország): Breyer J. és fia. — Karansebes: Stoisevits. — Kolozsvár: Wolf J., Khudy gysz., Karvay J. — Komárom: Czizler és fia, Belloni. — Kis-Marton: Kodolányi J. gysz. — Kőszeg: Küttel gysz., Strehlen F. gysz. — Kassa: Imry, Eschwig, Quirfeld. — Kaloosa: Beer L. — Kaposvár: Kohn J., Kögl gysz., Ghia, Haulik G. gyöngyös. — Kécskemet: Machleid gysz. — Keszthely: Singer M. — Kaproncza: Wertl gysz. — Kis-Ber: Brindl G. gysz. — Kula: Radányi B. — Lengyelföld: Simon J. és fia. — Lőcsé: Hermann G. S., Bares. — Lusoncz: Bódy J. G., Gedulya J. gysz. — Lugos: Schiesler F., Kronetter gysz. — Léva: Bolesman E. gyöngyös. — Lippa: Bán J. gysz. — M. Óvár: Czoh. — Mako: Osoffky S., Weil M. — Malacka: Rohnic gysz. — Mar. Vasárhely: Fogarassy D., Bucher. — Mediásch: Folbert gysz. — Miskolcz: Bözserményi gysz. — Spuller, Szabó gysz. — Mitrovitz: Zeisberger gyöngyös. — Mohacs: Kögl A., Auber, Klüger. — Munkacs: Tóth K. — Moor: Bagna A. gyöngyös. — M. Sziget: Kibling P. — M. Bród: Novák. — Nagy-Varad: Huzella M., Jánky J., Knorr F. — Nagy-Becskerek: Kellner gysz., Haideg-

ger, Krieshaber, Pyra, Deutsch N. — Nagy-kanizsa: Feselhofer J., Wellesch, Rosenfeld A., Braun. — N. Sz. Miklós: Napholz gysz. — N. Szeben: Zöhrer, Müller gysz., Steiner A. — N. Károly: Jelinek gysz. — N. Enyed: Obert gysz. — N. Kikinda: Komka A. J. — Nyitra: Laposly L. gysz., Láng A. F. gysz. — Nyiregyháza: Reich és Pavkovics. — N. Banya: Papp S. gysz. — Nagy-Szombat: Füzstner, Smolka gy. — Nagy-Kőrös: Kögl B. — O-Zsollyon: Szalay L. gysz. — Oravicza: Schnabel J. — Oroshaza: Szekani István. — Pécs: Zsolnai W. Z., Gábor J. gysz. — Paks: Flóridán János. — Pancsova: Graf gysz., Nikolic és unokaöcs. — Papa: Tschep- pen G. — Pösega: Balogh L. gyöngyös. — Pozsony: Irgalmasok gysz., Weinstabl D., Schneberger, Pistroy gysz., Groszman, Henricy gy. — Petrinia: Schmidt. — Pé- tertvárs: Anselmi A. gysz., Oronko A. — Putnok: Szepessy. — Pétervárad: Deo- datto gyöngyös. — Resicza: Brada E. — Rosnyó: Feymann A. — Rima-Szombat: Hamaliar E. és Kretschmar C. M. — Rózsah- egy: Kuffler B., Makovits testv. — Ruma: Bogdanovich J., Milutinovich. — Szaszvaros: Leonovich gysz., Quir, Valen- tinovich. — Szabadka: Milkó S., Hídegh J. — Sopron: Rapprecht, Pachhofer, Eder, Voga gysz. — Salyén: Mike A. gysz. — Segesvár: Mischbacher J. B. fia és Teutsch, Demina D. — Selmeze: Demark J. E. — Siklós: Deutsch M. — Sziszek: Waken- reuter és Dürich. — Szombathely: Pach- hofor, Pillak, Rudolf A. gysz. — Sz. Fehér- var: Legmann G. O., Oblatt és Braun gy. — Szasz-Hégen: Traugott és Wachner. — Szathmar: Weisz J. — Szeged: Kovács M., Kovács J. gysz. és Lemsovic. — Szegszárd: Novieur. — Szentes: Prohaszka és Eis- dorfer gysz. — Szekegyház: Neustadt L. — Szigeth: Ráth J. — Szolnok: Scher- cik Istv. gysz. — Sz. Miklós: Mikó M. — Siklós: Nyers A. gysz., Deutsch M. — Szarvas: Neustadt L., Deutsch A. — Sz. Udvarhely: Beozásy Imre. — Sz. Somlyó: Tarsa J., Ruska Ignác. — S. A. Ujhely: Reichard B., Deutsch J. — Szikszó: Aich- mann J. — Szeizit: Ustnay A. — Teme- svár: Roth L., Jánér gy., Kraul, Schlager K., Rauch, Becher J. gysz. — Tokaj: Kröcker A. gysz. — Torda: Wolf J. gysz. — Tata: Nierdt F. gysz. — Trencsen: Kulka J., Simon A. gysz. — Tittel: Georgievics T. és társa. — Ujvidék: Schreiber J., Grosinger gyöngyös. — Uj-Verbász: Singer H. és társa. — Ungvár: Polák F. — Uj-Gradiska: Dieners D. gysz. — Uj-Besse: Weiacher J. — Vasárhely: Nehrer. — Verőce: De- metrovich J. A. és Milutinovich. — Vuko- var: Stanits T., Kirchbaum gysz. — Va- rrad: Halter gysz. — Versez: Guist M., Berger testv., Herzog gysz. — Veszprém: Meyer és Tusznak, Guthard T. — Zagrab: Mihig G., Jakies A., Horacek és Populus gysz. — Zimony: Tretschik gysz. — Iván- ovics J. A. — Zala-Egerszeg: Handler István, Stern S. — Zenta: Parivodó. — Zilah: Weiss gysz. — Zombor: Povics R., Heindlhofer R., Milassenz gyöngyös. — Za- latna: Megay G. A. 487 (10-12)

PETERLONGO JÁNOS

vadász-fegyverek gyárában

Insbruckban

a következő szabatosan kipróbált vadász-fegyverek találhatók kézen jótállás mellett.

Az összes árak ausztriai értékben, egymint:

60 darab tiroli czél-lő rövid puska, félig agyazva, vas- és öntött aczél-csővel, 150 lépényi távolságra, hajszálnyra kipróbálva, teljes hozzávalóval, dbja 34—90 ftig.

50 darab vontcsövű rövidpuska (Bürschstutzen), félig agyazva, vas- és öntött aczél-csővel, 150 lépényi távolságra kipróbálva, teljes hozzávalóval 30—90 ftig.

100 darab szabályszerű sveiczi rövidpuska, egészen agyazva, angol öntött aczél-csővel, 150—800 lépényi távolságra kipróbálva, teljes hozzávalóval, darabja 48 ft.

100 darab duplapuska, vascsővel, darabja 14—18 ft.

300 darab finom duplapuska, sodrony-csővel, darabja 30—120 ftig.

100 darab különféle egyszerű rövid s hosszú sereptuska, 7—24 ftig.

20 darab szoba-rövidpuska, bajor mintára, hozzávalóval dbja 27 ft.

50 darab különféle vadászpuska, bock- s kétsövű rövidpuska és Lefauchaux-fegyverek, különféle oron.

Nehány száz darab Lefauchaux, Adam- s Colt-féle revolverek, valamint egy- és kétsövű sima- s vontvas- és sodronycsővű terzerolok.

100 db. új vontcsövű Enfield-muskéta szuronyal, darabja 20 ft., különféle fegyverek, egymint: revolverek, karabinerek, czéllő- s szoba-pisztolyok, vadászkések és vadászati eszközök minden nemel.

Megrendelések, 6 havi időre acépt. mellett, akkór teljesítettek, hogyha a megrendelő szilárdasága s hitelképessége hivatalosan bebizonyítottatik. — Meg- rendeléseknél fgyvengredélyi bizonyíték szükséges. — Különleges árszabályok ingyért.

783 (5-6)

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váci-utca,

„Ypsilantihoz“ Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban minden- nemű fehéreneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára,

ugymint:

20000 darabnál több férfi-íngék rumburgi vagy hollandi vaszonból darabja 3 ft, 3 ft 25 kr, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-íngék 1000 különböző mintában, régebbi mintájú 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft.

Féher pamut madapolan férfi-íngék 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Férfi-gatyák vaszonból, magyar vagy félmagyar mintára 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női ingék rumburgi vaszonból, simák 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft.

Női ingék rumburgi és hollandi vaszonból hímeez 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.

Fiú-íngék vaszonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft, 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft, 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 kr, 4 ft 50 kr.

Színes fiú-íngék 4 éves 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 75 kr, 12 éves 2 ft, 14 éves 2 ft 10 kr, 16 éves 2 ft 20 kr.

Mindennemű teli alsó mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb teli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választékban.

Főrajtára a legújabb 3/4, 4 és 5 ról éves amerikai krintolinoknál fehérv vagy hamuszín darabja 2 ft 50 krról 6 ftig, vörös 5 ftől 8 ftig.

Színes alsó szoknyák leginombább, darabja 6 ft, 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr.

Férfi orvosi tyúkszem-írtőzere egy üvegcso 50 kr.

És sok egyéb kész fehérenemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatán bérmentesen olkudtik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, kraasz- és borszónakban a legolcsóbb gyári árakon.

Vaszonsebekendők tucuzatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft, 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Törölközők tucuzatja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8—16 ftig.

Színes agyi kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13—16 ftig

Valóságos vászon-asztalnemű.

Asztalkendők tucuzatja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr., 6 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft.

Abroszok minden nagyságban hat személyre 24-ig. Asztali keszletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kőtv-ezerna- eszmója 1 ft 20 kr. és 1 ft 60 kr.

Nagy választék ággyterítők, pique és tricót-paplanokból, kavcs-kendőköl és minden e nembe vázó czikkékből.

Raktárunkban vett czikkéknél nagy előnyt szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyzék ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kieserülhet, hanem egyszersmind ki nem elégités esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beklüldése mellett vagy utánvétellel gyorsan és legjobban eszközölhetnek, ugyszinte mindennemű megrendelések mustra szerént leghamarabb elkészítetnek.

Kollárits József és fiai.

785 (4-8)

MOLL SEIDLITZ PORA

Központi szállítási rakhely a „golyához“ címzett gyógyszerár Bécseben.

ÖVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adának el, melyek saját utasítványaimmal szóra azonosak és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, a így kúllakra néve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — minél fogva azon ezerminték ezen hamisítványok megvédelmétől: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes skatulá, valamint az adagok papírjai hivatalosan letéteményezett védmarkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katuljának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy császári birodalom minden részeiből került s kereinknél levő hálaíratok a legrészletesebben tanúsítják, hogy e porok részét szorulatoknál, emésztéstartásnál és gyomorhóvónál; továbbá göresök, vese- és ideges bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta főfájásnál, vér-tódlulásnál, csuszos fogfájásnál, végül hystériára, bukásra és hazamos hanyásra hajlammal stb., a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen kiterjedt levezetés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik, miután nálok minden, gyakran állapotuk és hydropathikus gyógy módjára eredménytelenül kimerítették, az egyszerű házi szerhez folyamodtak, és ebben romlott egészségüknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszert megelégt. — Ez elismerő iratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei-iratók, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egynék is képviselvek, kiknek eszélt még a leghírebb gyógyfórsók sem okoztak legkisebb könnyebbulást, és kiknek egészségük csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használatát által állítottatott helyre.

A főraktár létezik:

PESTEN { **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt.
STEINBACH JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában.

Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgálattik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legbiztosabb és leghatályosabb májhalzsír-faj a Dorsch-halnak legdusabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsír-olaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjobb gyógyszer a mell- és tüdő-bajokban, serophulus és rachitis, közzvény és csúz, idült bőrkórtás, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztattik.

792 (6-50)

MOLL A., gyógyszerész Bécseben, „zum Storch“, Tuchlauben.

Az államhatóság vezetése alatt folyó évi novemb. 23-án kezdődnek a legújabb nagy

pénznyeremény SORSJÁTÉK huzásai

1 millió 967.900 forint
összes értékben.

14.800 nyeremény közt következő főnyeremények találhatók, u. m.:
200.000, 100.000, 50.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, 12.000, 10.000, 5000, 4000, 3000, 2000, 117-szer 1000, 111-szer 300 stb. forint.

A legközelebbi 5 huzásban csupán csak nyeremények huzatnak ki.

Ezen jutalomdíjak sorsbuzása igen ajánlatos, az a legnagyobb előnyökkel kímálkodik, s az állam által eléggé biztosítva van.

Bővebb felvilágosítást a hivatalos sorsbuzási tervezetek — melyek ingyért küldetnek meg — nyújtanak.

1/1 eredeti sorsjegy ára 6 ft. — kr.
1/2 " " " " 3 " " "
1/4 " " " " 1 " " "

Alulírott nagykereskedőház által legújabb időben tetemes nyeremények fizetettek ki, minél fogva a játékedvelők e sorsbuzásokban szíves részvételre ezennel tisztelettel felhívattak. A megrendelések, a pénzösszegekkel együtt, közvetlen az ezen eredeti sorsjegyek (nem ígérvények) eladásával megbízott bank- és váltó-üzletéhez intézendők.

L. Steindecker — Schlesinger
m. Frankfurtban.

A megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek. A pénznyeremények gyorsan s bérmentesítve juttatnak a nyerek kezébe. Hivatalos tervek és sorsbuzási lajstromok ingyért, bármennyi tudakozásra, egész készséggel válasz adatik.

Más egyéb eredeti állam-sorsjegyek szintén a fentebbi bankháznál rendelhetők meg.
823 (3-5)

Gyermek-vászonnemű-készletek,

ugymint: gyermek-ingek, bugyrok, korsek, főkötők, hosszú vánkások, szorítók, előkötők, göngyölő-szalagok, ellenzők, rövid szorítók,
pellenkák, pique, vászon- és flanelből.
pique-takarók, kád-kendők, kötött főkötők és zubbonyok;
keresztelési vánkások, paplanok és zubbonykák
fonott- vagy vasbölcsök egészen felszerelve minden áron.
Ezekeken kívül számtalan más itt elő nem sorolt czikkeket ajánl

TÜRSCHE
Pesten, váci-utca, a „nagy Kristóf“ mellett.

Azonkívül ajánlom nagy raktáramat minden áron
fehértanemű-, csipke-, hímzés- és menyasszonyi készletekből.
Raktári árszabályt kívánatra bérmentve küldök. — Bécse megrendelések az összeg beküldése vagy utánvétellel gyorsan kiszolgáltattak. 832 (1-3)

Fehérruha-raktár,

A legújabb szabás után készített színes férfi-ingek jól rendezett raktára, valamint fehérvászon és pamut-ingek férfiak, nők, fi- és leány-gyermeknek számára, nadrágok és mellények stb., uszó-blousek, gatyák, főkötők és sapkák.

Mint hogy a fehérruha-tárgyak minden nemét, francia mód szerint évek óta szerzett elégséges gyakorlat szerint sajátmagam szabom ki, s eddig körülbelül már 30.000 darab fehérruhát szabtam ki. — ennél fogva átvállalom a menyasszonyi készletek előállítását s varratását a legkésebb megrendeléstől a legterjedelmesebb megrendelésig; magamra vállalom egyezsemind a szabásban hibás ingek átdolgozását s kijavítását. Ez alkalommal bátor vagyok a cs. kir. katonaságot lovagló-nadrágaimra, melyek a lépésben varrasztékülék, tisztelettel figyelemzestenni. — Különösen ajánlatra méltók az általam megjavított vászon-lábelkék (Fusssoeken), melyeken a varrás akkép van alkalmazva, hogy a lábat legkevésbé sem nyomja, s az oly kellemetlen tyukszemet is idővel eltávolítja.

Az összes paszomány-árúczikkék végképeni eladása nagy választékban

Becker Károly W.-nél,
845 (1-3) szervita-tér 5-ik szám alatt Pesten, Fischer czukrász boltja mellett

Hitelintézet kölcsonöket,

uradalmak, községek, birtokosok, háztulajdonosok és mezei gazdák részére közcvetítőleg eszközöl ki, az országosan engedélyezett biztosítékra kötelezett és váltó-törvényekileg bejegyzett

ügynökségi iroda

841 (2-4) Pesten, városház-utca 1-ső szám alatt.

Vasárnapi Ujság.
Pest, november 6-án 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre:
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Félévre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábzott peti sor ára, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 kr.; háromszor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 kr. számítottak. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdemények elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto, Molten és Jaeger könyvkereskedése; Bécseben: Oppelk Alajos. — és Pesten: a Kertész-gazdasági Ügynökség is. Jászóvár, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

A szent-gothárdi ütközet, és a vasvári béke.

(Történeti rajz 1664-ből.)

Az a roppant ozmán hatalom, mely hazánkat, saját fainak párt-tusái miatt lenyitgözve, vaskarjai közt oly erősen szorongatá, — az a kifogyhatatlan haderő, mely azt minden részeiben behálózta, melyet, ha a császári seregek vezetői, ujjat nem huznak a magyar hősökkel, ezek harcziás vitézségét nem kicsinyelve, s ha maguk közt is nem szakadoznak külön részekre — több helyen, nevezetesen pedig, mind Nagy-Várad, mind pedig Érsekújvár falai alatt, egész tömegében meg lehetett volna törni, — elvégre forduló pontját érte el a Rába folyam jobb és bal partján az 1664-dik esztendőben aug. 1-ső napján Vas megyében Szent Gothárd magaslatain és völgyeletein.

Alig hogy kihavvadának Zerinvára úszkei, melyet hős ura iránti irigységéből, Montecuculi tétlensége segített megoldni, a roppant haderővel Kanizsa alá megérkezett Kiuperly nagyvezér, kinek telhetetlen szomját csak magyar vér enyhíthet meg, már is azon tervezett, hogy Magyarországot egészen elnyelhesse.

Es midőn ezen tervet a jó török-dohányfűst fellegei közt elbizakodva beszélné körülte álló basáinak, megdöbbenve csendíté meg filét az a kellemetlen hír, hogy Souchez német tábornok az érsekújvári basát Léva mellett tönkre verte, Párkányt elfoglalta, s az esztergomi hidat felégette.

Ezt megboszulandó, kevély szívvel indult ki kanizsai erős táborával, terve végrehajtására, melynek, hogy vér- és prédaszomjas serege előtt, minél nagyobb nyomatékot adhasson, először is, a kis komáromi várórséget — mely az óriás erő előtt meghódolt — becsületszava ellenére, gyilkos tártarjai által, a várfalakon kívül a szabadban, lekonzoltatta, a várat pedig fölgujtatta. Ugyanezen szomorú sorsban részesült Zala-Egerszeg is. Az ártatlan földnépe, ezt látva, lakhelyét odahagyá, minden lélek menekült, ki hová tudott.

Másfelől a császári sereg is, elhagyva Mura-Sziget közti állomását, Mura-Szombatnál átkelt a folyamon, és az Olaszországon keresztül megérkezett, és Rackerburgnál egy pár napig pihent francia önkéntes segítő hadcsapatok fővezére gr. Colligni tábornokkal, nagy örömrivalgás közt — egyesült. Colligni első szava is az volt: merre van Zrinyi Miklós, hadd idvezeljem?!
Ez egyesülés alkalmával, a foglyok és szökevényektől megérték a vezénylő tisztek,

kezett, és Rackerburgnál egy pár napig pihent francia önkéntes segítő hadcsapatok fővezére gr. Colligni tábornokkal, nagy örömrivalgás közt — egyesült. Colligni első szava is az volt: merre van Zrinyi Miklós, hadd idvezeljem?!
Ez egyesülés alkalmával, a foglyok és szökevényektől megérték a vezénylő tisztek,

hogy a török had Győr felé húzódik, ezt és vidékét tüzzel vassal pusztítani. Így egy-mást értve, a császári sereg is arra vette útját, még pedig annyival is inkább, mivel Zrinyi, ki Győr körül táborozott, épen nem bírt kellő erővel a nagy fontosságú helyet és vidékét a törökök megrohanása ellen biztosítani.

A császári összes és alkalmazható lovasság 12 faltörő ágyú kíséretében elöl ment, utána pedig a gyalogság vonult, a tüzéséggel együtt, a mocsárok felett a parasztok által, a maguk közlekedése és fenntartása, de a törökötől félelem miatt lerombolt, ez alkalommal azonban újra felépített, hosszú és széles hidakon Körömd felé tartva, hol Nádasdy és Budiani kedves rokonok táboroztak, színelve, mintha az ellenséget oldalvást akar-nák megtámadni.

A milyen makacs és elszánt erővel erőszakolák a törökök a Rábán való átkelést, épen oly vitézül verte azt vissza Zrinyi, Hohenlohe és Colligni, ki a küzdelem hevében forrón ölelve csokolta meg Zrinyit, tisztelete jeléül.

Julius 24-én, mely napon a törökök átkelése a Rábán meghusítottat, Montecuculi táborra a birodalmi, francia s más egyéb kül-segedelemmel együtt 70,000 főből állt, mely, miután a török haderő felhagyott volna — más átkelési vonalt keresve — a Győr körüli átszállással, megindult lassan haladva Szent-Gothárd felé, szintén azon irányban, farkasszettel nézve egymásra; mozgóvá tette magát a balparton a császári sereg is mint egy hosszan nyuló nagy erdő, melynek lombjait lassu szél ingatja. E pillanatban hasonló volt a Rába két partja óriási tűzhányó hegyekhez, vagy egy zugva háborgó tengerhez, melyen az utazók épen nem tudhatják, mikor temeti el őket a lávafolyam, vagy a magasra felcsapó hullám!

A törökök több helyen mindaddig erőszakolák az átkelést, míg nem az első komoly összeütközés a körmendi hidónél megtörtént jul. 26-án. Korán reggel a császári egyesült sereg Kör-

Az akad. palota szobrai: IV. Nyelvészet. (Fénykép után.)

Egy francia bonne kerestetik

két kis gyermek mellé.
Kivánattik, hogy jó bizonyítványai legyenek.
További feltételekre nézve a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatala ad fölvilágosítást.

1864. december 1-jén
harmadik huzása a legújabb és kir. ausztriai
1864-ik évi állam-kölcsonönek.

E kölcson-sorsjegyek eladása, minden államban törvényesen meg van engedve.
A kölcson főnyereményei: 20-szor 250.000, 10-szer: 220.000, 60-szor 200.000, 81-szer 150.000, 20-ör 50.000, 20-szor 25.000, 121-szer 20.000, 90-szer 15.000, 171-szer 10.000, 352-szer 5.000, 432-szer 2.000, 788-szer 1.000, 1350-szer 500, 5640-szer 400 forint. — továbbá kisebb nyereményekben: 200, 195, 190, 185, 180, 175, 170, 165, 160, 155, 150, 145, 140 forint.

A kötelezvények mindegyikének feltétlenül legalább is 135 forintot kell nyernie.
5 huzás történik, u. m.: december 1-jén, márczius 1-jén, április 15-én, június 1-én és szeptember 1-én.

A fentebbi huzásokra érvényes eredeti sorsjegyek a legolcsóbbért szereshetők meg.
Egy sorsjegy ára a legközelebbi huzásra 3 ft. — Hat sorsjegy ára összesen csak 15 forint.

Játéktervek és sorsbuzási lajstromok ingyért szolgáltatnak ki. A legkezelebb mérvű megrendelések a pénzösszegek bekioldése mellett, gyorsan és pontosan teljesítetnek. Ebbeli bérmentes levelek közvetlen alulírottához intézendők.
Megjegyzendő, hogy csak certifikátok két számmal, szeriesek és nyereményszámok küldetnek 846 (1-8)

Schrimpf Jean
nagykereskedő-háza m. Frankfurtban.

GROSZMANN,

tudor,
szem- és fül-orvos.
tizennyolcz évi orvosi gyakorlatának, tapasztalatai és a legkitünőbb európai tanárok utasításai szerint gyógyít. Rendelési órái a József-téri 11-ik számú Groszmann-házban, minden hétköznapon délelőtől 11 óráig, és délutáni 2 óráig 4-ig. — Szegények számára ingyen minden vasárnap a délelőtől órákban. 849(1-6)

Hirdetmény.

Alulírott bátorodik a honi gardaközönségnek kegyes figyelmébe ajánlani váci-ut 51-ik szám alatt felállított

GÉPGYÁRAT,

számos évig tartó külföldön utazásaiban szerzett tapasztalati elismereténél fogva vállalkozhatik a gépezet körébe tartozó minden művek szerkesztésére, de kivált a gép- és mőmalmok egyszerűsítésére és építésére. Elvállal mindennemű gépek és tárgyak a lehető legközelebbi kijavítását, a miért is pártfogásért eszedesvén, teljes tisztelettel marad 836 (3-6)

Havas Sándor,
gépész, váci-ut 51-ik szám alatt.

POPP fogorvos urnak Anatherin-szajvizet használva, annak a fogakra és nyire való hathatóságáról meg van győződve, miért kötelezve érzen magamat, a szenvedő emberiségnek használni akarva, e szajvizet mindenkinek ajánlani. — Béc, 1856. máj. 14.
Fürstenberg gróf m. p.
491 (10-12) tábornok.